

ilustračné: fotobanka

VODÁRNE CHCELI POMÔCŤ, PROJEKT KOMPLIKUJE MINISTERSTVO

VVS, a.s. vzala na svoje plecia financovanie náročných projektov pre niekoľko obcí, ktoré nemali dostatok prostriedkov ani personálne zabezpečenie. V roku 2018 jej bol schválený nenávratný finančný príspevok na vybudovanie vodovodov a kanalizácií v štyroch obciach v Prešovskom a Košickom samosprávnom kraji. Spoločnosť bola pripravená aj kofinancovať jednotlivé projekty. Napriek úspechu s výstavbou začať nemôže.

Košická Polianka, Ploské, Fintice, Tulčík, Terňa... Tieto obce majú spoločného menovateľa - potrebujú vybudovať vodovod alebo kanalizáciu. Majú však aj spoločný problém. Tým je situácia, do ktorej dostala Východoslovenskú vodárenskú spoločnosť administratívna kontrola z Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie (MIRRI) SR, ktoré je riadiacim orgánom pre Integrovaný regionálny operačný program (IROP) 2014-2020.

Všetko skomplikovala kontrola
Začiatkom júla 2021 dostala VVS Návrh správy zo štandardnej expost kontroly (kontroly po podpise

zmluvy s úspešným uchádzačom) kde bol zistený nedostatok, ktorý mohol mať vplyv na výsledok verejného obstarávania. Paradoxom je, že vodárne vo verejnom obstarávaní dosiahli ešte aj výraznú úsporu - od 24 do 61%. V čom je teda podľa ministerstva problém?

Ministerstvo vyčíta rozdelenie zákazky na štyri samostatné verejné obstarávania. Podľa neho je to účelové s cieľom znížiť finančný li-

„VVS a.s. na seba dobrovoľne prevzala celú administratívnu záťaž s vybavovaním dotácie na projekty pre obce aj ich spolufinancovanie. Korekcia vo výške 25% by ich mohla zastaviť.“

mit stanovený zákonom o verejnom obstarávaní pre nadlimitné zákazky a vytvorí štyri podlimitné zákazky. Vodárnska spoločnosť vníma celú vec inak a v stanovenej lehote poslala ministerstvu k jeho zisteniu námietky. Odpoveď však stále nemá a projekty stoja. Obce netušia, či vôbec budú mať vodovod, či kanalizáciu a kedy.

ČO SA MÁ POSTAVIŤ A ZA KOľKO?

Projekt sa týka viacerých obcí:

- **Košická Polianka**
- vodovod za vyše 700 tisíc Eur.
- **Ploské - Ortáše**
- vodovod za viac ako 980 tisíc Eur.
- **Tulčícko-terniansky vodovod**
- za približne 3,3 milióna Eur.
- **Fintice**
- kanalizácia za vyše 795 tisíc Eur.

4 rôzne projekty, 4 verejné obstarávania

Vodárnska spoločnosť razantne odmieta akékoľvek pochybenia či úmysel. Ako uviedol vedúci útvaru stratégie a nákupu vodární Viktor Háber, v prípade všetkých štyroch dotknutých zákaziek ide o úplne samostatné projekty:

„V tomto prípade neexistuje medzi týmito projektami žiadna väzba. Ani časová, ani funkčná a obce ako samostatné samosprávne jednotky sa nachádzajú v dvoch rôznych krajoch. Je nezmysel toto ako-

koľvek spájať. Ako môže súvisieť kanalizácia s vodovodom? Sú to rozdielne inžinierske siete a nie je možné ich spojiť do jedného celku.“

Čo sa môže stať?

VVS, a.s. v žiadnom prípade nesúhlasí s uplatnením akejkoľvek navrhovanej finančnej korekcie. Tá sa predbežne pohybuje vo výške 25% na každý z projektov. Spoločnosť informovala, že pokiaľ sa riadiaci orgán nestotožní s jej argumentáciou, bude musieť prehodnotiť ekonomickú výhodnosť celého projektu, ktorý sa tým pádom stáva pre ňu nezrealizovateľným. Je dokonca možné, že bude nútená zvažovať aj odstúpenie od Zmluvy o poskytnutí NFP.

Vedúci útvaru stratégie a nákupu však podotýka, že sú pripravení využiť všetky právne nástroje, aby sa domohli svojich práv a potvrdenia správnosti postupu. Obciam chcú pomôcť vybudovať potrebné siete.

Spoločnosť VVS a.s. je prvou vodárenskou spoločnosťou na Slovensku, ktorá sa dobrovoľne podrobila nezávislému auditu splnenia certifikačnej normy ISO 37001:2016 a za posledných minimálne 16 rokov nemala žiadne pochybenia vo verejných obstarávaníach.

PODMIENKY SPLNILI, PROJEKT IM SCHVÁLILI, KANALIZÁCIU VŠAK NEMAJÚ

Jednou z dotknutých obcí v danom projekte sú Fintice. Ležia priamo pri treťom najväčšom krajskom meste Prešov. Napriek obrovskému záujmu o nehnuteľnosti a výstavbu nových rodinných domov, ako aj narastajúcemu počtu nových prisťahovaných obyvateľov obec dosiaľ nemá kanalizáciu. A už niekoľko rokov sa o ňu snaží. Pri 700 tisícovom rozpočte je takmer nereálne zrealizovať tak finančne náročnú stavbu z vlastných zdrojov. Navyše do toho vstupuje iná priorita a tou je voda.

Ako potvrdila starostka obce Mgr. Terézia Gmitrová, voda bola absolútnou prioritou a v súčasnosti je na vodovod napojených približne 63% obyvateľov. Mnohí ale ešte stále využívajú vlastné studne, čo prináša problémy najmä počas príváľových dažďov. Aj v roku 2021 sa obec musela vysporiadať s ich dôsledkami a svojim občanom pomohla spolu s Dobrovoľným hasičským zborom čistiť studne. Starostka nechcela a nechce riskovať infekcie.

Za časovanú bombu v tomto

foto: fintice.sk

smere považuje najmä novú časť obce, kde prebieha aktívna výstavba. Skolaudovaných je tam už 150 domov a výhľadovo ich bude čoskoro 300 až 350.

„Perspektíva je do budúca veľká. Teší nás záujem ľudí a uvedomujeme si, že nám to prináša viac ako len podielové dane či dane z nehnuteľností. Na druhej strane však potrebujeme vybudovať pre celú obec až 16 km kanalizácie“, upresňuje Terézia Gmitrová.

Aktivitu VVS, ktorá sa sama aktívne rozhodla získať prostriedky na vybudovanie kanalizácie pre viacero obcí, hodnotí vysoko po-

**Podmienky splnili,
projekt majú schválený
od roku 2018,
kanál však nemajú**

zitívne: „Nikto, kto neprešiel byrokratickým kolotočom eurofondov netuší, aké je to náročné na čas, ľudské zdroje, prípravu, administratívu. Vodárne boli navyše ochotné prevziať na seba spolufinancovanie projektu.“

„Nerozumieme stanovisku kontrolného orgánu. Nie je tu žiadna pochybnosť, ktorá by ublížila štátu. Tu v prvom rade trpí občan.

Chápem, ak sa VVS rozhodne kvôli výške korekcií, že do toho nepôjde. Do IROP sme dávali veľké nádeje, už sme sa mohli pohnúť dopredu a namiesto toho stojíme a občanom sa to už ani nedá vysvetliť, že momentálne je to v rukách štátu“, hovorí o dopadoch na obec Terézia Gmitrová. Ak by to dopadlo dobre a kontrolný orgán by vzal do úvahy námietky VVS, obec by mohla mať odkanalizované 3-4 ulice a čo je pre ňu najdôležitejšie - aj školu a škôlku. Doposiaľ ani na tento základný úsek nemali vhodnú výzvu, kde by spĺňali podmienky na uchádzanie sa o príspevok.

STAROSTA OBCE PLOSKÉ: „V ENVIROMENTÁLNYCH VECIACH BY MALO MINISTERSTVO POMÁHAŤ, NIE BRZDIŤ!“

„Robiť projekt Ploské – Ortáše a spájať to napríklad s Finticami v Prešovskom kraji je úplne scestné“, reaguje na ex ante kontrolu Ing. František Petro, starosta obce.

Kontrolnému orgánu vyčíta aj to, že kontrola trvala takmer 8 mesiacov. Obec Ortáše nemá pitnú vodu a je to pre ňu životne dôležitá otázka. Ľudia majú vodu len z vlastných studní. V suchom období však vysychajú aj tie.

„Tento projekt sme riešili takmer 10 rokov. Toto nie je o par-

číkoch a lavičkách, toto je o 21. storočí a normálnom štandarde, ktorý k nemu patrí. Zabezpečili sme všetky potrebné podklady, museli sme urobiť zmluvy o budúcom pripojení, pripraviť projektové dokumentácie. Pri tom všetkom sme mali veľmi dobrú spoluprácu s VVS. U nás je úplne iná situácia ako napríklad vo veľkých mestách, kde sa urobí jedna ulica a tá sa napojí na existujúcu sieť. My potrebujeme urobiť prívod vody z Ploského do Ortášov v dĺžke 3 km, následne rozvody vody a vybudovať vodojem“, vypočítava starosta.

Starosta František Petro.

foto: vucke.sk

**Ľudia si myslia, že ich
vodíme za nos**

Ročný rozpočet 300 tisíc Eur by na takúto investíciu nestačil. Dotácia bola svetlom na konci tunela. Obec splnila všetky náležitosti a samotný projekt je už štyri roky schválený. Jej obyvatelia sa potešili informácii, že peniaze sú podpísané a všetko je v poriadku. Nervozita však po štyroch rokoch stúpa a ľudia strácajú trpezlivosť. „Robíme na tom 10 rokov. Mení sa vláda, menia sa podmienky, menia sa ceny.

(pokračovanie článku na strane 3)